

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Сучасні напрями історичних досліджень

Шифр та назва спеціальності
032 Історія та археологія

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Історія науки та українознавство

Кафедра
Українознавства, культурології та історії науки (310)

Рівень освіти
Третій (доктори філософії)

Тип дисципліни
Професійна підготовка, вибіркова

Семестр
3

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Дворкін Ігор Володимирович

igor.dvorkin@khi.edu.ua

Кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки

Наукові інтереси: історія музейної справи, пам'ять про Другу світову війну в Україні, сучасна українська історіографія, міжетнічні відносини

Кількість публікацій: понад 90 наукових та методичних публікацій

Детальніше про викладача на сайті кафедри
<http://web.kpi.kharkov.ua/ukin/vikladachi>

Загальна інформація

Анотація

В межах курсу слухачу пропонується знайомство, вивчення і практичне застосування новітніх здобутків історичної освіти. Курс подано у вигляді кількох провідних напрямків історичної науки, які сформувались протягом останніх десятиліть. Слухачі ознайомляться з історією напрямків, прослідкують їх трансформації та появу у вітчизняній гуманітаристиці

Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Сучасні напрями історичних досліджень» є отримання аспірантами необхідних для спеціаліста-історика знань новітніх напрямів історичних досліджень як основи формування методологічних навичок фахівця.

Цілі дисципліни:

- Розуміння основних тенденцій розвитку сучасної історичної науки, вміння аналізувати та застосовувати її здобутки у власному науковому дослідженні;
- розширення та поглиблення знань основних сучасних напрямів історичних досліджень;

- вміння застосовувати надбання гуманітарних наук, міждисциплінарних зв'язків в історичному дослідженні;
- розуміння призначення й функцій історичної науки як складової частини наукової думки і духовної культури суспільства;
- володіння методологією роботи з різними типами історичних джерел та вміння добирати, аналізувати, оцінювати і систематизувати інформацію;
 - вміння з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки між соціально-економічними, політичними та етнокультурними явищами і процесами

Формат занять

Лекції, практичні заняття, індивідуальна робота, індивідуальне навчально-дослідне завдання, консультації. Підсумковий контроль - іспит

Компетентності

- СК-1. Здатність здійснювати історіографічну критику, уміти виявляти необ'єктивну інформацію і неупереджено інтерпретувати зміст досліджуваної літератури.
- СК-2. Володіння основами наукового пошуку історичних джерел та здійснення їхнього аналізу, з врахуванням останніх досягнень у галузі історичного джерелознавства.
- СК-3. Здатність до організації та проведення наукових досліджень відповідно до новітніх тенденцій розвитку історичної науки. Вміння здійснювати наукові дослідження із залученням широкого кола джерел і наукової літератури, сучасних методів дослідження із найактуальніших історичних проблем.
- СК-4. Розуміння основних причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей історичного процесу, набуття навичок критичного мислення, вміння систематизувати, узагальнювати та оцінювати отриману інформацію.
- СК-5. Розуміння тенденцій розвитку суспільства і науки на сучасному етапі та їхнього зв'язку з минулим досвідом. Вміння логічно аргументувати і доказово відстоювати власну позицію під час наукової дискусії.

Результати навчання

- РН-7. Володіти методологією історіографічної критики, уміти виявляти необ'єктивну інформацію і неупереджено інтерпретувати зміст досліджуваної літератури.
- РН-8. Знати та володіти основами наукового пошуку історичних джерел і здійснення їхнього аналізу з врахуванням останніх досягнень у галузі історичного джерелознавства.
- РН-9. Демонструвати здатність до організації та проведення наукових досліджень відповідно до новітніх тенденцій розвитку історичної науки, вміння здійснювати наукові дослідження із залученням широкого кола джерел і наукової літератури, сучасних методів дослідження з найбільш актуальних історичних проблем.
- РН-10. Розуміти основні причинно-наслідкові зв'язки та закономірності історичного процесу, демонструвати навички критичного мислення, вміння систематизувати, узагальнювати та оцінювати отриману інформацію.
- РН-11. Розуміти тенденції розвитку суспільства і науки на сучасному етапі та їхній зв'язок з минулим досвідом. Демонструвати вміння логічно аргументувати і доказово відстоювати власну позицію під час наукової дискусії.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

«Історія України у глобальному вимірі», «Історія української науки і техніки», «Методологія наукових досліджень»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Курс передбачає лекційні заняття, що відбуваються в інтерактивній формі із обговоренням матеріалу, презентації та дискусії на практичних заняттях, використання сучасних напрямів історичних досліджень у власних публікаціях аспірантів.

Навчально-методичні матеріали доступні здобувачам через OneNote Class Notebook.

За програмою навчання передбачено виконання завдання для самостійної роботи здобувачів освіти

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Лекція 1-2. Вступ до курсу. Сучасні тенденції в гуманітаристиці.

Лекція 3. Соціальна історія.

Лекція 4. Усна історія.

Лекція 5. Історія повсякденності.

Лекція 6. Локальна історія.

Лекція 7. Гендерна історія.

Лекція 8-9. Дослідження історичної пам'яті.

Лекція 10. Українське націотворення у контексті теорій націй та націоналізму. Теорія модернізації. Багатоетнічна парадигма висвітлення історії України.

Теми практичних занять

1-2. Сучасні тенденції в гуманітаристиці. Презентації аспірантів.

3. Соціальна історія.

4. Усна історія.

5. Історія повсякденності.

6. Локальна історія.

7. Гендерна історія. Захист індивідуальних завдань (есе)

8-9. Дослідження історичної пам'яті. Презентації проектів аспірантів.

10. Українське націотворення у контексті теорій націй та націоналізму. Теорія модернізації. Багатоетнічна парадигма висвітлення історії України.

Робота на семінарських заняттях оцінюється від 1 до 5 балів (максимум – 50 балів).

Теми лабораторних робіт

Лабораторні заняття в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

1. Позитивістська парадигма в історичній науці
2. Гендерні студії в Україні.
3. Постмодерністська концепція історії
4. Історична урбаністика в Україні і світі.
5. Регіональні студії в сучасній Україні.
6. Концепти традиційного та модерного суспільства у сучасній гуманітаристиці
7. Важкі питання історії України: Голодомор, Голокост
8. Усна історія як метод і історичне джерело
9. Проблема українського націотворення в сучасній історіографії.
10. "Memory studies": історія розвитку та місце в сучасній історіографії.
11. Сучасна історична політика в Україні
12. Політика пам'яті в часи російсько-української війни
13. Багатоетнічна парадигма дослідження історії України
14. Теорії нації та націоналізму

15. Теорія модернізації
Індивідуальні письмові завдання оцінюють максимум у 20 балів.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Верменич Я. Соціокультурний простір міста в системі вітчизняної урбаністики / Я. Верменич // Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика. - 2023. - Вип. 27. - Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/Uxxs_2023_27_5
2. Дворкін І. В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни "Сучасні напрями історичних досліджень" [Електронний ресурс] : для аспірантів спеціальності 032 "Історія та археологія" / І. В. Дворкін, А. В. Харченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 50 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/59343>.
3. Методичні вказівки з навчальної дисципліни "Сучасні напрями історичних досліджень" [Електронний ресурс] : для аспірантів спец. 032 "Історія та археологія" / уклад.: І. В. Дворкін, А. В. Харченко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 31 с. – URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/59344>.
4. Слухати, чути, розуміти: усна історія України ХХ–ХХІ століть : зб. наук. праць / за наук. ред. докторки істор. наук Г. Грінченко. – Київ : ТОВ «АРТ КНИГА», 2021. – 352 с.
5. Українське суспільство в 1960–1980-х рр. Історичні нариси: Колективна монографія / Відп. ред. В. Даниленко; Упоряд.: В. Крупина, М. Смольницька. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2021. – 959 с. – (З історії повсякденного життя в Україні)
6. The Burden of the Past. History, Memory, and Identity in Contemporary Ukraine / Edited by Anna Wylegała and Małgorzata Głowacka- Grajper. Indiana University Press, 2020. 308 p.

Додаткова література

1. Дворкін І., Телуха С., Харченко А. Формування історичної пам'яті в підручниках з історії України: до та після Євромайдану // Сторінки історії. - 2021. – Вип. 53. URL: history-pages.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/03/53_21.pdf
2. Жіноча історія як напрямок історичних досліджень: становлення феміністської методології. URL: <https://genderindetail.org.ua/library/nauka-i-tehnologii/zhinocha-istoriya-yak-napryamok-istorichnih-doslidzhen-standovlennya-feministskoi-metodologii-1341034.html>
3. Разом на одній землі. Історія України багатокультурна. Посібник для учнів. URL: <https://www.novadoba.org.ua/library-razom-na-odnij-zemli-istoriya-ukraini-bagatokulturna-posibnik-dlya-uchniv-ua>
4. Український інститут національної пам'яті. Офіційний сайт. URL: <https://uinp.gov.ua/>
5. Лях С. Р. Методологія історії: класика і практика : навчальний посібник. – Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 130 с.
6. Dvorkin, I., Kharchenko, A., Telukha, S. The establishment of the Kharkiv Practical Technological Institute in the context of modernization // History of Science and Technology. – 2020. – №10(2). – С. 266-280. URL: <https://www.hstjournal.com/index.php/hst/article/view/424>
7. Pryshchepa Kateryna. Nation-building and school history lessons in Ukraine after 2014. The Politics of Memory in Poland and Ukraine. From Reconciliation do De-Conciliation. 2022. P. 120-135

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності здобувача освіти та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з усних виступів на практичних заняттях (50%), інд.завдання (20%) та із суми відповіді здобувача на питання на іспиті (30%).

Робота на практичних заняттях оцінюється від 1 до 5 балів, максимально на всіх практичних заняттях можна отримати 50 балів

Якщо здобувач отримав знання через неформальну освіту і має відповідний сертифікат, тоді, за домовленістю із викладачем, можливе перезарахування результатів навчання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено
30.08.2024

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олена ТВЕРИТНИКОВА

30.08.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Олена ТВЕРИТНИКОВА